

Małgorzata Pagacz USJK

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

---

mmpagacz@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0003-4504-9142>

Misja osób konsekrowanych we współczesnym świecie w ujęciu papieża Franciszka

 <https://doi.org/10.15633/ps.26207>

Małgorzata Pagacz USJK – dr, należy do Zgromadzenia Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego, teolog duchowości, mgr matematyki (Uniwersytet Jagielloński), prowadzi wykłady na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego (pracownik nietatowy), odpowiedzialna za formację profesek czasowych swego Zgromadzenia.

Article history • Received: 5 Oct 2021 • Accepted: 15 Dec 2021 • Published: 30 Jun 2022
ISSN 1428-5673 (print) • **ISSN** 2391-6575 (online) • Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Abstrakt

Misja osób konsekrowanych we współczesnym świecie w ujęciu papieża Franciszka

Artykuł przedstawia zagadnienie misji osób konsekrowanych we współczesnym świecie na podstawie nauczania Franciszka. Według papieża apostolstwo osób poświęconych Bogu na własność nie jest pozbawione niepewności i trudności, wynikających przede wszystkim z obecnej kondycji życia konsekrowanego. Franciszek powierza osobom konsekrowanym misję przebudzenia świata. Jego zdaniem cechą charakteryzującą życie konsekrowane jest proroctwo. Istota misji osób konsekrowanych jest wyznaczona przez Ewangelię. Są one wezwane, by nieść i przekazywać wszystkim pocieszenie samego Boga oraz nadzieję. Mają być prawdziwymi matkami i ojcami duchowymi oraz budować kulturę spotkania.

Słowa kluczowe: życie konsekrowane, misja, papież Franciszek, współczesny świat, duchowość

Abstract

The Mission of Consecrated Persons in the Contemporary World According to Pope Francis

This article presents the issue of the mission of consecrated persons in the contemporary world according to the teaching of Francis. According to the Pope, the apostolate of those consecrated to God is not without its uncertainties and difficulties, which arise, above all, from the current condition of consecrated life. Francis has entrusted consecrated persons with the mission of awakening the world. In his view, the defining characteristic of the consecrated life is prophecy. The essence of the mission of consecrated persons is determined by the Gospel. They are called to bring and communicate to all the consolation of God Himself as well as hope. They are to be true spiritual mothers and fathers and to build a culture of encounter.

Keywords: consecrated life, mission, Pope Francis, contemporary world, spirituality

---

Papież Franciszek wielokrotnie zwraca się do osób konsekrowanych, przypominając im o posłannictwie, o apostołskim wymiarze ich życia. W liście z okazji Roku Życia Konsekrowanego wprost stawia im pytanie o wierność misji, która została im powierzona. Poleca im podjąć refleksję nad tym, czy ich posługa, dzieła i obecność odpowiadają temu, do czego wezwał Duch Święty ich założycieli; czy są adekwatne, by zmierzać do wyznaczonych celów apostołskich w społeczeństwie w dzisiejszych realiach¹. W niniejszym tekście ukazę, jak papież Franciszek przedstawia misję osób konsekrowanych we współczesnym świecie. Według niego apostołstwo osób poświęconych Bogu nie jest pozbawione niepewności i trudności, wynikających przede wszystkim z obecnej kondycji życia konsekrowanego. Uzasadnię, że misja ta ma charakter prorocki, a jej kształt wyznaczony jest przez Ewangelię oraz polega ona na niesieniu Bożego pocieszenia i nadziei, na duchowym macierzyństwie i ojcostwie oraz budowaniu kultury spotkania.

1. Pośród współczesnych problemów, pokus i niepewności

Papież Franciszek patrzy na życie konsekrowane w sposób realistyczny, dostrzegając problemy i niepewności tej formy powołania w dzisiejszym kontekście społeczno-kulturowym. Zwraca uwagę na zmniejszającą się liczebność osób i wspólnot życia konsekrowanego, wskazuje na znaczący wzrost średniej wieku osób zakonnych, brak powołań, problemy ekonomiczne, organizacyjne i gospodarcze, trudności związane z globalizacją, zagrożenia relatywizmu, marginalizacji i braku znaczenia społecznego². Niektórym wydaje się, że życie zakonne traci swoje znaczenie, a jego oddziaływanie w społeczeństwie i w świecie jest marginalne. Papież stwierdza, że w tej sytuacji osobom zakonnym grozi popadnięcie „w swoisty kompleks niższości”³. Trafnie opisuje dylematy przeżywane

---

1 Zob. Franciszek, *Świadkowie radości*. List apostołski na rozpoczęcie Roku Życia Konsekrowanego, Watykan 2014, I. 2.

2 Zob. Franciszek, *Świadkowie radości*, I. 3.

3 Franciszek, *Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje*. Czulość, cierpliwość i współczucie dla innych, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

przez liczne osoby oddane Bogu na własność, stawiając diagnozę obecnej kondycji życia konsekrowanego:

W wielu sytuacjach odczuwamy potrzebę sporządzania rachunków: zaczynamy patrzeć, ile nas jest... a jest nas mało; posiadanych środków... a jest ich niewiele; następnie widzimy liczbę domów i dzieł, które trzeba utrzymać... i jest ich zbyt wiele... Moglibyśmy dalej wymieniać wiele sytuacji, w których doświadczamy niepewności zasobów, jakie mamy do dyspozycji, by kontynuować powierzone nam zadanie misyjne. Gdy tak się dzieje, wydaje się, że bilans jest ujemny⁴.

Na tym nie kończy się jednak papieskie spojrzenie na sytuację życia konsekrowanego – Franciszek wskazuje także kierunki wyjścia.

Papież przyznaje, że w Ewangelii Chrystus napomina tego, kto chce zbudować wieżę, by najpierw obliczył koszty, „aby przypadkiem ci wszyscy, którzy widzieli, że położył fundament, ale nie zdołał wykończyć budowy, nie zaczęli wyśmiewać się z niego” (Łk 14, 29). Jednak patrzenie tylko na siebie i zamykanie się we własnych strapieniach, problemach, frustracjach i niedolach stanowi pokusę, na którą narażone są współczesne osoby konsekrowane. Zamiast niej, papież wskazuje na konieczność zwrócenia się do Zbawiciela, słuchania Jezusa Chrystusa, który jest zawsze obecny, podobnie jak towarzyszył uczniom idącym do Emaus. Co więcej, chcąc ukazać misję i znaczenie osób konsekrowanych we współczesnym świecie, Franciszek przywołuje obraz Marii z Betanii, która wzięła funt drogiego olejku nardowego, namaściła stopy Jezusa i wytarła je swoimi włosami, a wtedy „dom napełnił się wonią olejku” (J 12, 3). Zapach tego olejku przeniknął wszystko i pozostawił niepowtarzalny znak⁵, który papież odnosi do zadań i misji osób konsekrowanych we współczesnym świecie – mają one być jak ten olejek: przeznaczony całkowicie dla osoby Jezusa i oddany Jemu, wyrażający

---

4 Franciszek, Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. *Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych*, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

5 Zob. Franciszek, Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. *Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych*, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

głęboką miłość i cześć dla Niego, a zarazem – pośrednio – dający poznać się innym, obecnym.

Papież zwraca się do konsekrowanych:

Z pewnością wiele razy oddajemy się nieograniczonym fantazjom, myśląc, że wszystko byłoby lepsze, gdybyśmy byli silni, potężni lub wpływowi. Ale czyż nie jest tak, że tajemnica naszej siły, władzy i wpływów, a nawet młodości, polega na czymś innym, a nie na fakcie, że „rachunki się zgadzają”⁶?

Podaje przykład św. Matki Teresy z Kalkuty, której misja, nadal kontynuowana przez jej zgromadzenie zakonne, jest konkretnym znakiem tego, jak ubóstwo osoby oddanej całkowicie Bogu potrafi przeniknąć wszystko, ewangelicznie i apostołsko. „Iluż uspokoiła czułość jej spojrzenia, zostało pocieszonych jej serdecznością, podniesionych na duchu jej nadzieją i pokrzepionych odwagą jej wiary, zdolnej sprawić, że ludzie najbardziej zapomniani poczuli, iż Bóg o nich nie zapomniał!”⁷ – konstatuje papież. Każda osoba konsekrowana, która podobnie nie boi się poświęcić swojego życia dla miłości Boga i drugiego człowieka, jest świadkiem Ewangelii, a to, co czyni wobec każdej osoby, czyni dla samego Chrystusa (zob. Mt 25, 40). Franciszek przytacza także myśl św. Teresy Benedykty od Krzyża:

Z pewnością decydujące wydarzenia w dziejach świata były zasadniczo spowodowane przez dusze, o których podręczniki historii nic nie mówią. A to, jakim duszom powinniśmy dziękować za decydujące wydarzenia z naszego życia osobistego, poznamy dopiero w dniu, w którym wszystko ukryte zostanie odkryte⁸.

---

6 Franciszek, Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

7 Franciszek, Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

8 Franciszek, Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

Dlatego papież (przywołując nauczanie swego poprzednika) zachęca osoby konsekrowane, by nie przyłączały się do proroków nieszczęścia, którzy głoszą kres lub bezsensowność życia konsekrowanego w Kościele obecnych czasów⁹, gdyż mają one niezastąpione znacznie we współczesnym Kościele oraz świecie.

Ponadto, w kontekście tworzenia bilansów (odwołując się do wspomnianej wyżej potrzeby „sporządzania rachunków”), papież ukazuje pozytywne i konstruktywne możliwości ich wykorzystania apostołskiego, co trudno dostrzegają skoncentrowani na własnych problemach i dylematach. Kalkulacje mogą bowiem pomóc w uświadomieniu sobie realnych trudności doświadczanych przez innych; mogą pozwolić odkryć i bliżej poznać osoby przeżywające troski i zmartwienia, podobnie jak konsekrowani. Jest bowiem wielu takich, którzy – jak zauważa papież – „każdego dnia walczą, by związać koniec z końcem – rodzin, które nie są w stanie iść naprzód, osób starszych i samotnych, obłożnie chorych, młodych ludzi zasmuconych i bez przyszłości, ubogich, którzy przypominają nam, kim jesteśmy – Kościołem żebraków potrzebujących Miłosierdzia Pana”¹⁰. Zdaniem Franciszka głębsza świadomość tego, w czym uczestniczą inni ludzie, ma mobilizować osoby konsekrowane do solidarności, uważności, dokładania starań, by rozumieć i z troską wspomagać utrudzonych i ubogich, by nieść im chrześcijańską nadzieję i wraz z nimi wołać: „Przyjdź, Panie Jezu!”¹¹.

Papież, zwracając się do osób konsekrowanych, nie pomija tych, którzy zagubili swoją apostołską tożsamość i świadomość posłannictwa. Sugeruje im, aby powrócili do początków swego powołania, aby przypomnieli sobie piękno spotkania z Jezusem. W trudnościach warto cofnąć się, aby spotkać się z Panem i przypomnieć sobie pierwsze powołanie. Z tego spotkania ze spojrzeniem Jezusa trzeba czerpać siłę, aby iść na-

9 Zob. Franciszek, Świadkowie radości, I. 3; Benedykt XVI, Homilia podczas mszy świętej w święto Ofiarowania Pańskiego. Wiara potrafi rozpoznać mądrość słabości, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 3–4 (2013), s. 21.

10 Franciszek, Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

11 Zob. Franciszek, Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

przód z Chrystusem w mocy Ducha Świętego. Papież wzywa więc konsekrowanych:

Nigdy nie traćcie pamięci o pierwszym powołaniu! Istotnie, mogę powiedzieć, że trudności pracy apostołskiej „psują” nasze życie i możemy stracić entuzjazm. Można także utracić chęć modlitwy, spotkania z Panem. Jeśli tak się stanie, zatrzymaj się! Wróć i spotkaj się z Panem pierwszego powołania¹².

Te papieskie zalecenia mają na celu pomoc tym, którzy przeżywają kryzys tożsamości i swego posłannictwa.

2. Posłannictwo osób konsekrowanych

Uwzględniając realistyczne trudności, z którymi zmagają się konsekrowani, papież Franciszek przypomina im, czym ma wyróżniać się pełniona przez nich misja i podpowiada, jak powinni rozkładać akcenty w swej posłudze.

2.1. Misja prorocka

Franciszek powierza osobom zakonnym misję przebudzenia świata. Jego zdaniem cechą charakteryzującą życie konsekrowane jest pro-ctwo¹³ – akcentuje on właśnie ten wymiar życia konsekrowanego¹⁴. Wzywa osoby zakonne, by były prawdziwymi prorokami: „Przebudźcie świat! Bądźcie świadkami odmiennego sposobu działania, postępowania, życia! Można żyć inaczej na tym świecie [...]. Chodzi o pozostawienie

---

¹² Franciszek, Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. Czulość, cierpliwość i współczucie dla innych, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

¹³ Zob. Franciszek, Świadkowie radości, II. 2.

¹⁴ Zob. np. Franciszek, Świadkowie radości, II. 2; Franciszek, Homilia podczas mszy świętej w święto Ofiarowania Pańskiego. Spotkanie Jezusa z Jego ludem, „L'Osservatore Romano” 2 (2014), s. 27; A. Spadaro, Spotkanie Papieża Franciszka z Wyższymi Przełożonymi Zakonnymi. Bądźcie prawdziwymi prorokami, „L'Osservatore Romano” 5 (2014), s. 47–53.

wszystkiego, aby pójść za Panem”¹⁵. To nie tylko radykalizm, który wymagany jest od wszystkich, ale profetyczne świadectwo – mające przez osobiste życie przemawiać do ludzi, wychodzić poza horyzont światowy. „Życie zakonne winno umożliwiać wzrost Kościoła przez przyciąganie”¹⁶ – stwierdza Franciszek, przywołując myśl Benedykta XVI. Świadectwo osób konsekrowanych ma istotne znaczenie, ponieważ jest związane z postawami, które nie są obecnie powszechne: wielkodusnością, oderwaniem od dóbr doczesnych, poświęceniem, zapomnieniem o sobie, by być dla innych. Nie oznacza to, że zakonnicy i zakonnice nie popełniają błędów. Słabość i grzeszność nie przekreśla wiarygodności samego świadectwa, ale konieczne jest przyznanie się do własnych win: „zakonnik, który uznaje, że jest słaby i grzeszny, nie zaprzecza świadectwu, które ma dawać, ale przeciwnie, umacnia je, i to wychodzi na dobre wszystkim”¹⁷. Papież przestrzega natomiast przed hipokryzją, podkreślając, że osoby konsekrowane mają być prorokami, a nie udawać, że są nimi¹⁸. Mają otwierać się na łaskę miłosierdzia, która niesie pokój i dzielić się tym doświadczeniem z braćmi i siostrami.

Zdaniem Franciszka do prococtwa wezwani są wszyscy chrześcijanie¹⁹. Jednak życie konsekrowane z samej swej natury jest powołane do posługi świadectwa, która czyni z niego specyficzny znak w Kościele. Charakteryzuje się ono radykalizmem w naśladowaniu Chrystusa, pry-

15 Cyt. za: A. Spadaro, Spotkanie Papieża Franciszka z Wyższymi Przełożonymi Zakonnymi. Bądźcie prawdziwymi prorokami, „L'Osservatore Romano” 5 (2014), s. 48.

16 Cyt. za: A. Spadaro, Spotkanie Papieża Franciszka z Wyższymi Przełożonymi Zakonnymi. Bądźcie prawdziwymi prorokami, „L'Osservatore Romano” 5 (2014), s. 48; zob. także Benedykt XVI do osób konsekrowanych, red. M. Saj, Kraków 2007, s. 139–140.

17 Cyt. za: A. Spadaro, Spotkanie Papieża Franciszka z Wyższymi Przełożonymi Zakonnymi. Bądźcie prawdziwymi prorokami, „L'Osservatore Romano” 5 (2014), s. 48.

18 Zob. A. Spadaro, Spotkanie Papieża Franciszka z Wyższymi Przełożonymi Zakonnymi. Bądźcie prawdziwymi prorokami, „L'Osservatore Romano” 5 (2014), s. 48–50; zob. M. D. Semeraro, Niedoskonali, ale szczęśliwi. Profetyczny wymiar życia konsekrowanego, tłum. A. Gogolin, Kraków 2015, s. 83–85.

19 „Duch Święty sprawia, że mówimy do ludzi także jako prorocy, to znaczy stając się pokornymi i posłusznymi «kanałami» dla słowa Bożego. Proroctwo wypowiada się ze szczerością, aby otwarcie wskazać sprzeczności i niesprawiedliwości, ale zawsze z łagodnością i zamiarem konstruktywnym. Przeniknięci Duchem miłości, możemy być znakami i narzędziami Boga” (Franciszek, Homilia podczas mszy świętej w uroczystość Zesłania Ducha Świętego: Duch Święty nauczycielem życia, 08.06.2014, „L'Osservatore Romano” 7 (2014), s. 22).

matem miłości Boga i zdolnością życia apostołskiego, misją ewangelizacyjną Kościoła. Sprzeciwia się wszystkiemu, co nie jest zgodne z wolą Bożą i poszukuje nowych, ludzkich dróg wypełniania Ewangelii w historii²⁰. Zdaniem papieża prorocтво, które realizuje się przez przepowiadanie królestwa Bożego jest priorytetem w życiu konsekrowanym. Zakonnicy i zakonnice powołani są do życia profetycznego, które ma być ich cechą wyróżniającą. Są oni ludźmi „rozświetlającymi przyszłość”²¹. Tak jak w przeszłości liczni święci mnisi, zakonnicy i zakonnice, rozpoczynając od św. Antoniego Opata, byli świadkami Boga, którzy wiele dokonali dla ludzi, podobnie i dzisiaj, osoba zakonna nigdy nie może zrezygnować z prorocтва, które głosi ducha Ewangelii. Papież stwierdza, że „powołaniem życia zakonnego jako prorocтва przyszłego świata jest dawanie w obecnych czasach świadectwa tej jedności w Chrystusie, która przekracza wszelkie odmienności, a na którą składają się konkretne decyzje akceptacji i dialogu”²². Konsekrowani mają za zadanie być tak jak prorocy: mieć przenikliwe oczy i uważny słuch zdolny rozpoznać słowa Boże, aby następnie je przekazywać. Osoby zakonne na wzór mężów Bożych są ludźmi „trzech czasów: obietnicy przeszłości, kontemplacji teraźniejszości, odwagi w ukazywaniu dróg przyszłości”²³, a ich misja wykracza poza obecny czas, gdyż są znakami pełni królestwa Bożego.

2.2. Życ Ewangelią, głosić Ewangelię

Istota misji osób konsekrowanych jest wyznaczona przez Ewangelię, która jest niezastąpioną zasadą życia, a Duch Święty w swej kreatywno-

---

²⁰ Zob. Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostołskiego, *Rozpoznawajcie. List do osób konsekrowanych podążających szlakiem znaków Bożych*, Warszawa 2014, 6.

²¹ Cyt. za: A. Spadaro, Spotkanie papieża Franciszka z Wyższymi Przełożonymi Zakonnymi: *Bądźcie prawdziwymi prorokami*, „L'Osservatore Romano” 5 (2014), s. 49.

²² Zob. Franciszek, Homilia podczas Nieszporów na zakończenie Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan: *Ekumenizm krwi dzisiejszych męczenników*, „L'Osservatore Romano” 2 (2015), s. 50.

²³ Cyt. za: Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostołskiego, *Radujcie się. List okólny do osób konsekrowanych z nauczania Papieża Franciszka*, Warszawa 2014, 6.

ści przekłada ją także na różne reguły życia konsekrowanego²⁴. Chrystus powołuje osoby zakonne do realizacji Ewangelii, życia jej słowami²⁵. Egzystencja osób konsekrowanych ma o tyle sens, o ile staje się żywym uosobieniem Dobrej Nowiny. Dlatego Franciszek pyta osoby konsekrowane: „czy i jak pozwalamy, by Ewangelia była dla nas wyzwaniem; czy jest ona dla nas rzeczywiście *vademecum* na każdy dzień i dla decyzji, do których podjęcia jesteśmy wezwani?”²⁶. Papież zauważa, że osoby konsekrowane mają nie tylko wypełniać Ewangelię, ale ich świadectwo powinno być na tyle wyraziste i przejrzyste, by w ich życiu inni mogli „czytać” Ewangelię²⁷. Głoszenie słowa Bożego – według papieża – to nie jedynie kwestia wypowiedzianych słów.

Franciszek, podobnie jak jego poprzednicy, ukazuje zakonnikom i zakonnicom moc płynącą z Ewangelii: „To słowo Boże wzbudza wiarę, karmi ją, odnawia. To słowo Boże dotyka serca, nawraca je do Boga i Jego logiki, tak różniące się od naszej; to słowo Boże odnawia nieustannie nasze wspólnoty”²⁸. Głoszenie Ewangelii przez konsekrowanych dokonuje się w pierwszym rzędzie nie za pomocą ludzkich słów, lecz przez sam fakt istnienia osób poświęconych Bogu na własność. Werbalne przepowiadanie ma być skutkiem, żywym następstwem sposobu bycia. „Głoście zawsze Ewangelię, a gdyby to było potrzebne, także słowami”²⁹ – stwierdza papież. Zgodnie z ewangeliczną logiką, Franciszek przypomina osobom konsekrowanym, że skuteczność apostołska nie zależy od sprawności ani od bogactwa środków: „To wasze życie powinno

---

24 Zob. Franciszek, Homilia podczas mszy świętej w święto Ofiarowania Pańskiego: Maryja i Symeon z Dzieciątkiem na ręku, „L'Osservatore Romano” 2 (2015), s. 51.

25 Zob. Franciszek, Świadkowie radości, I. 2.

26 Franciszek, Świadkowie radości, I. 2.

27 Zob. Franciszek, Spotkanie z seminarzystami, nowicjuszami i nowicjuszkami: Wiarygodni i konsekwentni, „L'Osservatore Romano” 8–9 (2013), s. 43; zob. także: Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Radujcie się*, 1.

28 Franciszek, Przemówienie do księży, zakonników i zakonnic w katedrze św. Rufina: Kościół wzrasta dzięki atrakcyjności świadectwa, „L'Osservatore Romano” 11 (2013), s. 14.

29 Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Radujcie się*, 1.

przemawiać, życie, z którego promieniuje radość i piękno życia Ewangelią oraz pójścia za Chrystusem”³⁰.

2.3. Nieść nadzieję i Boże pocieszenie

W swoim nauczaniu papież Franciszek wzywa wprost osoby konsekrowane do „duszpasterstwa nadziei”³¹. Ukazuje je jako strzeżenie owiec, które są w owczarni, ale także jako „wychodzenie na poszukiwanie tych, którzy oczekują Dobrej Nowiny i nie potrafią o własnych siłach znaleźć lub odnaleźć na nowo drogi prowadzącej do Jezusa”³². Warunkiem koniecznym duszpasterstwa nadziei jest zdolność konsekrowanych do wychodzenia ku przyszłości z ufnością. Osoby całkowicie oddane Bogu mają być żywo przekonane o tym, że Bóg zawsze przewodzi ich drodze³³. Franciszek często przypomina niezmienną prawdę, że posłannictwem Kościoła jest głoszenie i praktykowanie miłosierdzia w dzisiejszym świecie, takim, jakim on jest. Kościół ma za zadanie przepowiadać i świadczyć o bliskości Boga wobec ludzi oraz ich spraw, wielkich czy małych, radosnych czy bolesnych³⁴. Życie konsekrowane ma specjalny udział w tej misji dawania świadectwa o miłosiernej miłości Boga. Jak zauważa papież:

Każdy chrześcijanin, a zwłaszcza my [osoby konsekrowane], jesteśmy powołani, by nieść to orędzie nadziei, które daje pokój ducha i radość: pocieszenie Boga, Jego czułość wobec wszystkich, ale możemy je nieść, jeśli jako pierwsi doświadczamy radości z tego, że On nas pociesza, że On nas miłuje³⁵.

---

³⁰ Franciszek, Świadkowie radości, II. 1.

³¹ Franciszek, Nie zapominajcie o przeszłości. Spotkanie z duchowieństwem, osobami konsekrowanymi i seminarzystami w Sarajewie, 06.06.2015, „L'Osservatore Romano” 6 (2015), s. 13.

³² Franciszek, Nie zapominajcie o przeszłości, s. 13.

³³ Zob. Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, Rozpoznawajcie, 5.

³⁴ Zob. Z. Kijas, Papież Franciszek i nasze marzenia o Kościele, Kraków 2013, s. 154.

³⁵ Franciszek, Homilia podczas mszy świętej dla seminarzystów, nowicjuszy i nowicjuszek: Ewangelizacji dokonuje się na kłęczkach, „L'Osservatore Romano” 8–9 (2013), s. 46.

Zakonnicy i zakonnice są wezwani do tego, by nieść i przekazywać wszystkim pocieszenie samego Boga. Nie są zdolni, by sami z siebie je dawać, gdyż pocieszenie jest darem Ducha Świętego, który jest Parakletem. On pociesza pośród trudności i w różnych doświadczeniach, może udzielać na nowo nadziei, która nie zawodzi – „w ten sposób pocieszenie chrześcijańskie staje się osłoda, zachętą, nadzieją: jest działającą obecnością Ducha (zob. J 14, 16–17), owocem Ducha, a «owocami Ducha są miłość, radość, pokój, cierpliwość, życzliwość, dobroć, wierność, łagodność, panowanie nad sobą» (Ga 5, 22)”³⁶. Osoby konsekrowane mogą wnosić zaufanie w możliwość istnienia prawdziwego szczęścia, a tym samym stawać się znakami nadziei dla wszystkich, którzy oczekują słów pokrzepienia, świadectwa autentycznego przebaczenia i prawdziwej radości. Franciszek wzywa zakonników i zakonnice, by szli na rozstaje dróg³⁷, a zarazem oczekuje od nich, że nie będą podtrzymywali utopii. Życie iluzjami nigdy nie jest rozwiązaniem ewangelicznym. Natomiast nadzieja wzrasta tam, gdzie daje się pierwszeństwo logice daru, wzajemnej miłości, w zgodzie na różnorodność, w komunii; odnawia się, jeśli łączy się z twórczą miłością, która owocuje. „Charyzmatyczna kreatywność” osób konsekrowanych ma objawiać się w klasztorach i wspólnotach oraz w wielorakich dziełach: ośrodkach duchowości, szkołach, szpitalach, domach opieki tak, aby stawały się miejscami przywracania nadziei³⁸.

Nieustanne wychodzenie z siebie i pójście na peryferie egzystencjalne – to oczekiwanie Franciszka wobec wszystkich członków Kościoła³⁹. Postawy te są w sposób szczególny zadane osobom konsekrowanym, które są zaproszone do gotowości wyjścia poza siebie ku bliźnim. Papież przestrzega:

w naszym życiu [...] osób konsekrowanych często może pojawiać się pokusa – by ze strachu lub dla wygody – zamykać się po trosze w samych sobie i w naszych

³⁶ Franciszek, Homilia podczas mszy świętej dla seminarzystów, nowicjuszy i nowicjuszek: Ewangelizacji dokonuje się na kłęczkach, s. 46.

³⁷ Zob. Franciszek, Homilia podczas mszy świętej dla biskupów, kapłanów, zakonników, zakonnice i seminarzystów w Rio de Janeiro: *Idźmy na rozstaje dróg*, 27.07.2013, „L'Osservatore Romano” 10 (2013), s. 17–18.

³⁸ Zob. Franciszek, *Świadkowie radości*, II. 2.

³⁹ Zob. Franciszek, *Evangelii gaudium*, 27, 179.

środowiskach. Jezus jednak wskazuje tylko jeden kierunek drogi: wychodzenie z naszych zamknięć. To podróż bez biletu powrotnego⁴⁰.

Zakonnicy i zakonnice mają być ucieleśnieniem „opcji misyjnej”, o której mówi i marzy papież⁴¹: „Nie trzeba wznosić granic w swoim domu, ale żyć w sytuacjach granicznych i mieć odwagę”⁴². Franciszek wzywa osoby zakonne, by wychodziły zwłaszcza do tych, którzy stracili wszelką nadzieję. Apostolskiej troski potrzebują rodziny przeżywające trudności, porzucone dzieci, młodzież, która wydaje się mieć zamkniętą przyszłość, chorzy, samotni, opuszczeni, starzy, ubodzy, a także bogaci materialnie, lecz zagubieni wewnętrznie oraz wszyscy, którzy doświadczają pustki egzystencjalnej lub poszukują sensu życia, prawdziwych wartości duchowych i Absolutu. Franciszek zachęca konsekrowanych:

Bądźcie nastawieni pozytywnie, pielęgnujcie życie duchowe i zarazem idźcie, umiejcie wychodzić na spotkanie osobom, zwłaszcza tym najbardziej pogardzanym i pokrzywdzonym. Nie bójcie się wychodzić i iść pod prąd. Bądźcie kontemplacyjni i misyjni⁴³.

Zauważa, że dobroć osób poświęconych całkowicie Bogu oraz ich hojna pomoc, która dociera do bardzo wielu ludzi na świecie, „jest prawdziwym znakiem, że Bóg nigdy nas nie opuszcza”⁴⁴. Zakonnice i zakonnicy, uczestnicząc w radościach i cierpieniach innych, ukazują zarazem „bar-

---

40 Franciszek, Homilia podczas mszy świętej dla kapłanów, seminarzystów i osób konsekrowanych w sanktuarium Jana Pawła II w Krakowie: *Zapisujmy życiem karty Ewangelii miłości*, „L'Osservatore Romano” 7–8 (2013), s. 23.

41 Zob. Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *List Rozpoznawajcie*, 15.

42 Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Radujcie się*, 11.

43 Franciszek, *Spotkanie z seminarzystami, nowicjuszami i nowicjuzkami: Wiarygodni i konsekwentni*, s. 45.

44 Franciszek, *Spotkanie z kapłanami, zakonnikami, seminarzystami i rodzinami w Palo: Trzeba czynić więcej dla ubogich*, 17.01.2015, „L'Osservatore Romano” 2 (2015), s. 23.

dziej ludzkie oblicze Kościoła”⁴⁵, co ma istotne znaczenie świadectwa we współczesnym świecie⁴⁶.

2.4. Duchowe macierzyństwo i ojcostwo

Franciszek wzywa osoby konsekrowane do misji duchowego, duszpasterskiego macierzyństwa albo ojcostwa, do którego dojrzeć się stopniowo. Zawierza konsekrowanym misję odnalezienia Boga, który pociesza jak matka, i dzięki Niemu pocieszania Ludu Bożego⁴⁷. Zwraca się już do nowicjuszy i do nowicjuszek rozpoczynających swoją drogę zakonną, przestrzegając ich:

Kiedy ksiądz nie jest ojcem swojej wspólnoty, kiedy zakonnica nie jest matką tych wszystkich, z którymi pracuje, stają się smutni. Na tym polega problem. Dlatego mówię wam: źródłem smutku w życiu duszpasterskim jest właśnie brak ojcostwa i macierzyństwa, który wynika z niewłaściwego przeżywania tej konsekracji, która powinna nas prowadzić do [duchowej] płodności⁴⁸.

Zakonnice i zakonnicy nie mogą stać się „starymi pannami” i „starymi kawalerami”⁴⁹, gdyż stałoby się to zaprzeczeniem misji, którą powierzył im Bóg.

W tym kontekście papież Franciszek szczególnie podkreśla znaczenie czułości, cierpliwości i współczucia dla innych. Kwestia czułości to temat często powracający w homiliach i przemówieniach Franciszka. W Liście z okazji Roku Życia Konsekrowanego pyta osoby konsekrowane o ich żarliwą miłość do ludzi, o to, czy są blisko nich, czy rozumieją ich

45 Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Głóście*. Do osób konsekrowanych świadków Ewangelii wśród narodów, 44, Warszawa 2016.

46 Zob. M. Pagacz, *Życie konsekrowane znakiem nadziei dla współczesnego świata w nauce Kościoła od Soboru Watykańskiego II*, Kraków 2019, s. 366–369.

47 Zob. Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Radujcie się*, 8.

48 Franciszek, *Spotkanie z seminarzystami, nowicjuszami i nowicjuskami: Wiarygodni i konsekwentni*, s. 42.

49 Zob. Franciszek, *Spotkanie z seminarzystami, nowicjuszami i nowicjuskami: Wiarygodni i konsekwentni*, s. 45.

potrzeby, dzieląc ich smutki i radości⁵⁰. Przemawiając do osób zakonnych, przestrzega ich i apeluje: „Chciałbym tutaj podkreślić znaczenie czułości w świadectwie życia zakonnego. Istnieje niebezpieczeństwo, że gdy ktoś nie żyje w rodzinie, kiedy nie trzeba okazywać czułości swoim dzieciom, serce staje się «starokawalerskie». Istnieje wtedy niebezpieczeństwo, że ślub czystości sióstr, a także księży żyjących w celibacie, zamieni się w ślub «starokawalerstwa». Ileż zła wyrządzają zakonnica «stara panna» lub ksiądz «stary kawaler»! Dlatego przypominam o czułości. [...] Proszę was, okazujcie czułość. Nigdy nie besztajcie. Bądźcie wodą święconą, a nigdy octem! Zawsze podchodźcie z tą łagodnością Ewangelii, która potrafi okazać duszom pieczętę”⁵¹. Osoby konsekrowane nie mogą wyzbywać się uczuć i ich komunikowania, lecz mają tak ukierunkować swe słowa, gesty i postawy, aby całymi sobą nieść wszystkim uścisk Boga, który pochyla się nad człowiekiem z czułością matki⁵². Taka umiejętność wymaga dojrzałości ludzkiej, wysiłku wkładanego w pełny rozwój swego człowieczeństwa i otwarcia się na łaskę Boga. Dzięki temu konsekrowani są zdolni do pochylania się nad bliźnimi w geście pocieszenia i dzielenia się z nimi „ciepłem serca”⁵³.

Franciszek poleca osobom konsekrowanym, by były „blisko tych, którzy często są pozostawiani w tyle”⁵⁴. Naucza, że misja osób oddanych na własność Bogu nie jest uzależniona od liczby czy od ilości zajmowanych

---

⁵⁰ Zob. Franciszek, *Świadkowie radości*, I. 2.

⁵¹ Franciszek, *Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych*, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

⁵² Zob. Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Radujcie się*, 8.

⁵³ Zob. Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Radujcie się*, 8, 10; M. Pagacz, *Życie konsekrowane znakiem nadziei dla współczesnego świata w nauczaniu Kościoła od Soboru Watykańskiego II*, s. 285. „Potrzebujemy środków materialnych, są one konieczne, ale nie są najważniejsze. Dlatego nie możemy utracić zdolności do okazania czułości, czułości konsekracji zakonnej” (Franciszek, *Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych*, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021)).

⁵⁴ Franciszek, *Kościół wzrasta nie dzięki prozelityzmowi, ale dzięki przyciąganiu i świadectwu: Przemówienie do kapłanów, osób konsekrowanych i Eklezjalnej Rady Kościołów w Rabacie*, 31.03.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/maroko-duchowni_31032019.html (18.08.2021).

przestrzeni, lecz od zdolności powodowania i wzbudzania zmiany, zdziwienia i współczucia; od stylu, w jakim żyją jako uczniowie Jezusa pośród tych, z którymi dzielą życie codzienne, radości, smutki, cierpienia i nadzieje⁵⁵. Zdaniem papieża czułość jest tym, czego obecnie potrzeba w Kościele, jednak ludzkie gesty serdeczności i życzliwości – choć są konieczne – same w sobie nie są wystarczające. Mają one bowiem wyrażać i odzwierciedlać prawdę o czułej, bliskiej miłości Boga względem ludzi⁵⁶. Macierzyństwo i ojcostwo duchowe osób konsekrowanych polega właśnie na takim przekazywaniu miłości samego Boga.

2.5. Budowanie kultury spotkania

Według Franciszka misją osób konsekrowanych jest tworzenie kultury spotkania, która stanowi ważny przedmiot papieskiego nauczania. Budowanie kultury spotkania, zadane konsekrowanym, jest dokładaniem starań, by przywracać „każdej osobie jej godność dziecka Bożego, godność człowieka żyjącego”⁵⁷. Kultura spotkania uwidacznia się w tym, że „nikt nie jest odrzucany ani opatrywany etykietką, przeciwnie: wszyscy są poszukiwani, ponieważ są niezbędni, by przez nich ukazywało się oblicze Pana”⁵⁸. Jest to zarazem zaprzeczenie kultury obojętności i odrzucenia, przejawiającej się w lekceważeniu drugiego człowieka, powierzchownym przeżywaniu relacji i braku prawdziwego współczucia.

---

55 Zob. Franciszek, Kościół wzrasta nie dzięki prozelityzmowi, ale dzięki przyciąganiu i świadectwu, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/maroko-duchowni_31032019.html (18.08.2021).

56 Zob. Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, Głosicie, 74. „Czułość! Ależ Pan kocha nas czule. Pan potrafi obdarzyć pieczęcią, ową czułością Boga. Nie kocha nas słowami. Staje się bliski nam i czule obdarza nas miłością. Bliskość i czułość! To dwa sposoby miłości Pana, który staje się bliski i daje całą swą miłość, także z rzeczami najmniejszymi, z czułością. Jest to miłość mocna, gdyż bliskość i czułość pozwalają nam dostrzec moc miłości Boga” (Franciszek, Homilia podczas mszy świętej w uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, 07.06.2013, w: *Perełki z Domu św. Marty*, tłum. A. Chadzińska, Kraków 2014, s. 63).

57 Franciszek, Kultura spotkania. Homilia w Domu św. Marty, 13.09.2016, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/homilie/swmarta_13092016.html (24.09.2021).

58 Franciszek, Homilia podczas mszy świętej w Bukareszcie: Umacniajcie kulturę spotkania, „L'Osservatore Romano” 7–8 (2019), s. 24.

Tworzenie kultury spotkania wymaga zaś uważności i wrażliwości na drugiego człowieka.

Osoby konsekrowane są wyraźnie wzywane, by były „mężczyznami i kobietami spotkania”⁵⁹. Mają wychodzić na zewnątrz do ludzi – głosić im Ewangelię i pomagać w zmaganiach oraz trudach życia. Franciszek zapewnia zakonników i zakonnice: „znajdziecie życie – dając życie”⁶⁰. Przestrzega ich, by zamykając się w sobie, w swoich małych problemach, niechęciach, kłótniach, nie stali się więźniami własnego egoizmu. Ich uwaga nie ma się skupiać tylko na własnych wspólnotach i związanych z nimi trudnościami, lecz ma wciąż przekraczać granice wewnętrznych spraw – na ile Duch Święty pozwala im dawać świadectwo. Osoby konsekrowane mają stawać się darem dla innych, ofiarowując im swoją obecność, towarzyszenie, uczestniczącą bliskość i kroczenie razem na drogach życia codziennego. Tylko w ten sposób można budować kulturę spotkania, która przejawia się w konkretnych gestach dobroci i solidarności, np. w przyjmowaniu uchodźców, służbie ubogim, towarzyszeniu duchowym, uczeniu drogi modlitwy, zaangażowaniu w katechezę. By móc przezwyciężyć kulturę odrzucenia i obojętności, konieczna jest wrażliwość na ludzi i ich realne potrzeby oraz posłuszeństwo natchnieniom i wezwaniom Ducha Świętego⁶¹. Papież Franciszek zachęca osoby konsekrowane „do pójścia ku granicom ludzkiej myśli i kultury, do promowania dialogu, także na poziomie intelektualnym, aby dać podstawy nadziei na bazie kryteriów etycznych i duchowych, stawiając pytania o to, co jest dobre”⁶². Motywuje ich do zdobywania wiedzy i wykształcenia, które są niezbędne w posłudze duszpasterskiej⁶³.

---

59 Franciszek, Homilia podczas mszy świętej na zakończenie Roku Życia Konsekrowanego: Niczym rzeka w morzu miłosierdzia, „L'Osservatore Romano” 2 (2016), s. 30.

60 Zob. Franciszek, Świadkowie radości, II. 4.

61 Zob. Franciszek, Świadkowie radości, II. 4.

62 Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, Radujcie się, 11.

63 Zob. Franciszek, Spotkanie z seminarzystami, nowicjuszami i nowicjuskami: Wiarogodni i konsekwentni, s. 44; M. Pagacz, Kultura spotkania w życiu konsekrowanym według papieża Franciszka, „Teologia Dogmatyczna” 15 (2020), s. 123–140.

Zakończenie

Papież Franciszek jest świadomy wielorakich trudności, na jakie napotyka życie konsekrowane, jednak nie przestaje wskazywać na niezastąpione znaczenie osób całkowicie oddanych Bogu. Przypomina, że ich misja dzieje się właśnie pośród problemów i niepewności, sprawiających zarazem, że zakonnicy i zakonnice mają okazję bliżej poznać i osobiście doświadczyć utrapień czy nawet dramatów, z którymi borykają się współcześni ludzie. W tym kontekście prorockie posłannictwo osób konsekrowanych staje się tym bardziej potrzebne wszystkim, którzy szukają światła i nadziei. Franciszek zawiera osobom na własność poświęconym Bogu osobistą misję odnalezienia Boga i pocieszenia bliźnich. Zakonnicy i zakonnice są wezwani, by nieść i przekazywać wszystkim pocieszenie samego Boga. Zgodnie ze wskazaniem papieża osoby konsekrowane mają wychodzić na zewnątrz do ludzi – głosić im Ewangelię i pomagać w zmaganiach oraz trudach życia. Mają być prawdziwymi matkami i ojcami duchowymi, pełnymi współczucia i cierpliwości oraz niosącymi czułość i miłość Boga, przeżywanymi z Nim osobiście. „Wszyscy pozbadźmy się zbytecznych ciężarów, które oddzielają nas od misji i nie pozwalają woni miłosierdzia dotrzeć do oblicza naszych braci. [...] Nie pozabawiamy się tego, co najlepsze, w naszej misji, nie gaśmy życia ducha”⁶⁴ – apeluje papież do konsekrowanych. Franciszek powierza im misję budowania kultury spotkania, wbrew kulturze obojętności i odrzucenia.

Nauczanie papieża dotyczące misji osób konsekrowanych we współczesnym świecie, odczytywane na tle wcześniejszego Magisterium Kościoła (na które wielokrotnie powołuje się Franciszek), pozwala wyodrębnić pewne charakterystyczne cechy myśli papieskiej dotyczące rozważanej kwestii. Papież zwraca szczególną uwagę na praktyczne wskazania i konkretne postawy (np. czułość, współczucie), które powinny wyróżniać osoby konsekrowane, pragnące nieść innym miłość Pana Boga. Ponadto, akcentuje konieczność pójścia na peryferie egzystencjalne, do ubogich, odrzuconych, zapomnianych i zepchniętych na margi-

64 Franciszek, Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje. Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych, 07.05.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).

nes. Język, którym posługuje się papież, kierując do konsekrowanych zalecenia dotyczące posłannictwa, jest prosty, dotykający codziennego życia i jego realiów – sprawdzianu autentycznej duchowości.

Niniejszy tekst, ze względu na narzucone ograniczenia objętościowe, nie wyczerpuje wszystkich zagadnień związanych z tematyką misji osób konsekrowanych prezentowaną przez Franciszka. Warto wspomnieć, że papież poświęca także wiele uwagi misji osób konsekrowanych odnoszącej się do własnych wspólnot zakonnych. Franciszek podaje konkretne i szczegółowe wskazania dotyczące życia wspólnotowego. Według papieża od jakości życia we wspólnocie zależy znaczenie posłannictwa osób zakonnych skierowanego na zewnątrz. Wspólnoty życia konsekrowanego są znakami miłości Boga tylko pod warunkiem, że życie braterskie jest w nich autentyczne, Chrystusowe. Inne zagadnienia, które – zdaniem Franciszka – warto podjąć w dalszej refleksji dotyczącej misji konsekrowanych to m.in.: misja *ad gentes* oraz współpraca ze świeckimi⁶⁵.

Bibliografia

- Benedykt XVI, Homilia podczas mszy świętej w święto Ofiarowania Pańskiego: Wiara potrafi rozpoznać mądrość słabości, 02.02.2013, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 3–4 (2013), s. 19–21.
- Benedykt XVI do osób konsekrowanych, red. M. Saj, Kraków 2007.
- Franciszek, *Evangelii gaudium*.
- Franciszek, List apostolski do zakonnic i zakonników na rozpoczęcie Roku Życia Konsekrowanego, Watykan 2014.
- Franciszek, Spotkanie z seminarzystami, nowicjuszami i nowicjuszkami: Wiarygodni i konsekwentni, 06.07.2013, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 8–9 (2013), s. 41–45.
- Franciszek, Homilia podczas mszy świętej dla seminarzystów, nowicjuszów i nowicjuszek: Ewangelizacji dokonuje się na kłęczkach, 07.07.2013, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 8–9 (2013), s. 45–46.

---

65 Zob. Franciszek, *Siła powołania*, tłum. A. Fijałkowska-Żydok, Poznań 2018, s. 126–129.

- Franciszek, Homilia podczas mszy świętej dla biskupów, kapłanów, zakonników, zakonnic i seminarzystów w Rio de Janeiro: *Idźmy na rozstaje dróg*, 27.07.2013, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 10 (2013), s. 17–18.
- Franciszek, Przemówienie do księży, zakonników i zakonnic w katedrze św. Rufina: *Kościół wzrasta dzięki atrakcyjności świadectwa*, 04.10.2013, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 11 (2013), s. 13–15.
- Franciszek, Homilia podczas mszy świętej w święto Ofiarowania Pańskiego: *Spotkanie Jezusa z Jego ludem*, 02.02.2014, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 2 (2014), s. 26–27.
- Franciszek, Homilia podczas mszy świętej w uroczystość Zesłania Ducha Świętego: *Duch Święty nauczycielem życia*, 08.06.2014, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 7 (2014), s. 21–22.
- Franciszek, Spotkanie z kapłanami, zakonnikami, seminarzystami i rodzinami w Palo: *Trzeba czynić więcej dla ubogich*, 17.01.2015, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 2 (2015), s. 23–24.
- Franciszek, Homilia podczas Nieszporów na zakończenie Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan: *Ekumenizm krwi dzisiejszych męczenników*, 25.01.2015, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 2 (2015), s. 49–50.
- Franciszek, Homilia podczas mszy świętej w święto Ofiarowania Pańskiego: *Maryja i Symeon z Dzieciątkiem na ręku*, 02.02.2015, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 2 (2015), s. 50–51.
- Franciszek, Homilia podczas mszy świętej na zakończenie Roku Życia Konsekwowanego: *Niczym rzeka w morzu miłosierdzia*, 02.02.2016, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 2 (2016), s. 30–31.
- Franciszek, Spotkanie z duchowieństwem, osobami konsekrowanymi i seminarzystami w Sarajewie: *Nie zapominajcie o przeszłości*, 06.06.2015, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 6 (2015), s. 12–14.
- Franciszek, Homilia podczas mszy świętej dla kapłanów, seminarzystów i osób konsekrowanych w sanktuarium Jana Pawła II w Krakowie: *Zapisujmy życiem karty Ewangelii miłości*, 30.07.2016, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 7–8 (2016), s. 23–24.
- Franciszek, *Kultura spotkania*. Homilia w Domu św. Marty, 13.09.2016, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/homilie/swmarta_13092016.html (18.08.2021).
- Franciszek, Przemówienie do kapłanów i zakonników w Skopje: *Czułość, cierpliwość i współczucie dla innych*, 07.05.2019, <https://opoka.org.pl/>

- biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/macedonia-duchowni_07052019.html (18.08.2021).
- Franciszek, Przemówienie do kapłanów, osób konsekrowanych i Ekumenicznej Rady Kościołów w Rabacie: Kościół wzrasta nie dzięki prozelityzmowi, ale dzięki przyciąganiu i świadectwu, 31.03.2019, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/maroko-duchowni_31032019.html (18.08.2021).
- Franciszek, Homilia podczas mszy świętej w Bukareszcie: Umacniajcie kulturę spotkania, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 7–8 (2019), s. 24–26.
- Franciszek, Perełki z Domu św. Marty, tłum. A. Chadzińska, Kraków 2014.
- Franciszek, Siła powołania, tłum. A. Fijałkowska-Żydok, Poznań 2018.
- Kijas Z., Papież Franciszek i nasze marzenia o Kościele, Kraków 2013.
- Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, Radujcie się. List okólny do osób konsekrowanych z nauczania Papieża Franciszka, Warszawa 2014.
- Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, Rozpoznawajcie. Do osób konsekrowanych podążających szlakiem znaków Bożych, Warszawa 2014.
- Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, Głoście. Do osób konsekrowanych świadków Ewangelii wśród narodów, Warszawa 2016.
- Pagacz M., Kultura spotkania w życiu konsekrowanym według papieża Franciszka, „Teologia Dogmatyczna” 15 (2020), s. 123–143.
- Pagacz M., Życie konsekrowane znakiem nadziei dla współczesnego świata w nauczaniu Kościoła od Soboru Watykańskiego II, Kraków 2019.
- Semeraro M. D., Niedoskonali, ale szczęśliwi. Profetyczny wymiar życia konsekrowanego, tłum. A. Gogolin, Kraków 2015.
- Spadaro A., Spotkanie papieża Franciszka z Wyższymi Przełożonymi Zakonnymi: Bądźcie prawdziwymi prorokami, „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 5 (2014), s. 47–53.

